Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н
за потребителския кредит

Глава първа
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. Този закон урежда:

1. изискванията към договора за потребителски кредит, включително когато е сключен чрез посредник, както и към рекламата на този вид договор;

2. изискванията към преддоговорната информация и начина на изчисляване на годишния процент на разходите при договор по т. 1;

3. правото на потребителите на отказ от сключения договор за потребителски кредит, както и на предсрочно погасяване на задълженията;

4. правото на достъп до извънсъдебни процедури за разрешаване на спорове във връзка с договор за потребителски кредит.

Чл. 2. Целта на закона е да осигури защита на потребителите чрез създаване на равноправни условия за получаване на потребителски кредит, както и чрез насърчаване на отговорно поведение от страна на кредиторите при предоставяне на потребителски кредит.

Чл. 3. (1) Разпоредбите на закона се прилагат и в случаите, когато между потребителя и кредитора са сключени няколко договора за кредит, чийто общ размер надвишава максималния размер, посочен в чл. 4, т. 1, или чието сключване е с цел или резултат заобикаляне изискванията на закона.

(2) Разпоредбите на закона се прилагат и за договори за кредит под формата на овърдрафт, когато кредитът трябва да бъде погасен в срок над три месеца.

(3) Разпоредбите на закона се прилагат и за договорите за наем или лизинг, при които се предвижда възможност за закупуване на стоката – предмет на договора.

Чл. 4. Разпоредбите на закона не се прилагат за договори за:

1. кредит с общ размер, по-малък от 400 лв. или по-голям от 147 000 лв., или равностойността им в друга валута по курса на БНБ към датата на сключване на договора;

2. кредит или договори за посредничество за предоставяне на кредит, които са обезпечени с ипотека или друго сравнимо обезпечение върху недвижим имот; за този вид договори се прилагат разпоредбите на чл. 5, 6, 16 - 18 и 25;

3. кредит и/или договори за посредничество за предоставяне на кредит с цел придобиване или запазване правото на собственост върху земя или друг недвижим имот, включително сграда, която е построена или предстои да бъде построена; за този вид договори се прилагат разпоредбите на чл. 5, 6, 16 - 18 и 25;

4. наем или лизинг, при които не се предвижда задължение за закупуване на стоката - предмет на договора, нито в договора, нито в друго споразумение между страните; счита се, че задължение за закупуване на стоката - предмет на договора, съществува, ако в договора е предвидена възможност кредиторът едностранно да вземе решение да прехвърли собствеността;

5. кредит, по които не се начисляват лихва или други разходи за потребителя;

6. кредит със срок за погасяване на задължението до три месеца и при които се дължат незначителни разходи;

7. кредит, предоставяни от работодателя на работници и служители, които договори са извън предмета на неговата основна дейност, по които не се начислява лихва или годишният процент на разходите е по-нисък от преобладаващия на пазара и които не се предлагат на потребителите на общо основание;

8. кредит, сключени с инвестиционен посредник по смисъла на Закона за пазарите на финансови инструменти или с кредитна институция по смисъла на Закона за кредитните институции, с цел да се позволи на инвеститор да осъществи сделка с един или повече финансови инструменти по смисъла на Закона за пазарите на финансови инструменти, когато инвестиционният посредник или кредитната институция, предоставящи кредит, участват в такава сделка;

9. кредит, които са постигнати в резултат на уреждане на спора в съда или в резултат на спогодба, постигната пред друг орган, установен със закон;

10. кредит, които се отнасят до разсрочено плащане на съществуващ дълг, за което потребителят не дължи разходи;

11. кредит, при сключването на които потребителят се задължава да предостави като обезпечение вещ за съхранение при кредитора и при които отговорността на потребителя е строго ограничена до предоставената вещ;

12. кредит, предоставени на ограничен кръг лица по силата на законови разпоредби в обществена полза, които са с лихва, по-ниска от преобладаващата на пазара, които са без лихва, с лихва, не по-висока от прилаганата на пазара или при други условия, които са по-благоприятни за потребителя от прилаганите на пазара;

13 кредит, предоставяни от взаимоспомагателни каси и кооперации на техните членове, без лихва или при лихва, по-ниска от преобладаващата на пазара;

14. кредит под формата на овърдрафт с едномесечен срок за погасяване на задължението освен в случаите по чл. 8, ал. 7;

15. кредит под формата на овърдрафт, когато кредитът трябва да бъде погасен при поискване или в срок до три месеца, с изключение на разпоредбите на чл. 1, 2, 3, чл. 4, т. 14, чл. 7-8, чл. 9, ал. 1, чл. 10, чл. 11, ал. 3, чл. 12, чл. 15-24, чл. 25, ал. 1, т. 1-3, ал. 2, 3, 5 и 6, чл. 26-28, чл. 36-48, 50, 52-55 и § 1, т. 1-11;

16. откриване на сметка по кредита, при които съществува възможност за потребителя да превиши наличността на сметката или на договорения размер на овърдрафт, с изключение на разпоредбите на чл. 1, 2, чл. 3, ал. 2, чл. 9, 13, 20-24, 37-44, 46, 52-55 и § 1, т. 1-11.

Глава втора
ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПРЕДДОГОВОРНА ИНФОРМАЦИЯ

Раздел I
ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 5. (1) Преди потребителят да е обвързан от предложение или от договор за предоставяне на потребителски кредит, кредиторът или кредитният посредник предоставя своевременно на потребителя съобразно изразените от него предпочитания и въз основа на предлаганите от кредитора условия на договора необходимата информация за сравняване на различните предложения и за вземане на информирано решение за сключване на договор за потребителски кредит.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя във формата на стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити съгласно приложение № 2.

(3) В случаите по чл. 4, т. 2 и 3 кредиторът или кредитният посредник предоставя на потребителя преддоговорна информация със съдържание съгласно приложение № 4.

(4) Информацията по ал. 1, 2, 3, 9 и 13 се предоставя на потребителя безвъзмездно, на хартиен или друг траен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи на информацията се представят с еднакъв шрифт.

(5) Формулярите, съдържащи преддоговорната информация по ал. 2 и 3, трябва да бъдат попълнени изцяло от кредитора.

(6) Кредиторът предоставя преддоговорната информация на български език.

(7) Всяка допълнителна информация, която кредиторът желае да предостави на потребителя, се представя в отделен документ, който може да е приложен към стандартния европейски формуляр по ал. 2 за предоставяне на информация за потребителските кредити.

(8) Кредиторът е длъжен да постави на видимо място в помещенията за обслужване на клиенти на разположение на интересуващите се лица достъпна информация в писмена форма относно общите условия, тарифите и реда, при които той предоставя потребителски кредити.

(9) При предоставяне на потребителски кредит от разстояние кредиторът предоставя на потребителя стандартния европейски формуляр съгласно приложение № 2.

(10) При използването на телефон като средство за комуникация или на друго средство за гласова комуникация от разстояние кредиторът предоставя на потребителя освен

информацията по чл. 9 от Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние и информация за:

1. общия размер на кредита и условията за усвояването му;

2. срока на договора за кредит;

3. стоката или услугата и нейната цена в брой - когато кредитът е под формата на разсрочено плащане за специфична стока или услуга и при свързани договори;

4. лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и всеки индекс или референтен лихвен процент, свързани с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; когато в зависимост от обстоятелствата се прилагат различни лихвени проценти, тази информация се предоставя за всички приложими лихвени проценти;

5. размера, броя и периодичността на погасителните вноски, дължими от потребителя, и когато е необходимо, последователността, съгласно която вноските ще бъдат разпределени за погасяване на различни неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти, с цел изплащане на кредита;

6. годишния процент на разходите, пояснен чрез представителен пример;

7. общата сума, дължима от потребителя.

(11) При поискване от потребителя кредиторът му предоставя предварително и безвъзмездно екземпляр от проекта на договор за кредит. Ако към момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключване на договор за кредит, той може да откаже да предостави такъв екземпляр.

(12) При договор за кредит, съгласно който плащанията, направени от потребителя, не водят незабавно до съответстващо погасяване на общия размер на кредита, а се използват за формиране на средства при кредитора, в периоди и при условия, предвидени в договора за кредит или в допълнителен договор, в преддоговорната информация се посочва ясно и разбираемо, че за този вид договори за кредит не се предвижда гаранция от трето лице като обезпечение за погасяване на общия размер на кредита, усвоен по договора за кредит, освен когато такава гаранция е предоставена.

(13) Когато договорът за предоставяне на потребителски кредит е сключен по инициатива на потребителя чрез използването на средство за комуникация от разстояние по смисъла на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние, което не позволява предоставяне на преддоговорната информация на хартиен или на друг траен носител, както и в

случаите по ал. 10, кредиторът, съответно кредитният посредник, предоставя преддоговорната информация посредством формуляра по ал. 2 незабавно след сключването на договора за потребителски кредит.

Чл. 6. Кредиторът, съответно кредитният посредник, предоставя подходящи разяснения на потребителите, позволяващи им да преценят доколко предлаганият договор за кредит съответства на техните потребности и финансово състояние, и разяснява преддоговорната информация по чл. 5, която трябва да бъде предоставена, основните характеристики на предлаганите продукти и въздействието, което могат да окажат върху потребителите, в т.ч. последиците в случай на просрочени плащания от страна на потребителя.

Чл. 7. (1) Разпоредбите на чл. 5, 6 и 8 не се прилагат по отношение на доставчици на стоки или услуги, действащи като кредитни посредници, когато дейността им като кредитни посредници не е основен предмет на тяхната търговска или професионална дейност.

(2) В случаите по ал. 1 кредиторът предоставя на потребителя пълната преддоговорна информация.

Раздел II
ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПРЕДДОГОВОРНА ИНФОРМАЦИЯ ПРИ ДОГОВОРИ ЗА ОВЪРДРАФТ

Чл. 8. (1) Преди потребителят да бъде обвързан от предложение или от договор за овърдрафт, кредиторът и, когато е приложимо, кредитният посредник предоставя своевременно на потребителя въз основа на изразените от него предпочитания и предлаганите от кредитора условия на договора необходимата информация, позволяваща сравняването на различните предложения за сключване на договор за овърдрафт за вземане на информирано решение.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя във формата на стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за договорите за овърдрафт съгласно приложение № 3.

(3) Информацията по ал. 1, 2, 6 и 10 се предоставя на потребителя безвъзмездно, на хартиен или на друг траен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи от информацията се представят с еднакъв шрифт.

(4) Формулярът, съдържащ преддоговорната информация по ал. 2, трябва да е изцяло попълнен от кредитора.

(5) Кредиторът предоставя преддоговорната информация на български език.

(6) При предоставяне на овърдрафт под формата на финансова услуга от разстояние кредиторът предоставя стандартния европейски формуляр по ал. 2.

(7) При използването на телефон като средство за комуникация или на друго средство за гласова комуникация от разстояние, когато потребителят поиска да получи незабавно овърдрафт, доставчикът предоставя на потребителя освен информацията по чл. 9 от Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние и информация за:

1. общия размер на кредита;

2. лихвения процент по кредита, условията за прилагането му, всеки индекс или референтен лихвен процент, свързан с първоначалния лихвен процент, съответните разходи от сключването на договора за овърдрафт, и когато е приложимо, условията, при които разходите могат да бъдат променяни;

3. годишния процент на разходите, описани чрез представителни примери, в които се посочват всички допускания, използвани за изчисляването на годишния процент на разходите;

4. възможността да бъде поискано от потребителя по всяко време да погаси кредита изцяло;

5. срока на договора за овърдрафт.

(8) При поискване от потребителя кредиторът му предоставя безвъзмездно освен информацията по ал. 1, 6 и 7 и екземпляр от проекта на договора за овърдрафт, съдържащ информацията по чл. 12.

(9) Разпоредбата на ал. 8 не се прилага в случаите, когато към момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за овърдрафт.

(10) Когато договорът за овърдрафт е сключен по инициатива на потребителя чрез използването на средство за комуникация от разстояние по смисъла на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние, което не позволява предоставяне на преддоговорната информация по ал. 1 и 2, както и в случаите по ал. 6, кредиторът, съответно кредитният посредник, му предоставят информацията по ал. 1 и 2 незабавно след сключването на договора за овърдрафт.

Глава трета
ДОГОВОР ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ. ФОРМА И СЪДЪРЖАНИЕ

Чл. 9. (1) Договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на

заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същ вид за продължителен период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне.

(2) Страни по договора за потребителски кредит са потребителят и кредиторът.

(3) Потребител е всяко физическо лице, което при сключването на договор за потребителски кредит действа извън рамките на своята професионална или търговска дейност.

(4) Кредитор е всяко физическо или юридическо лице, което предоставя или обещава да предостави потребителски кредит в рамките на своята професионална или търговска дейност.

Чл. 10. (1) Договорът за потребителски кредит се сключва в писмена форма, на хартиен или друг траен носител, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договора.

(2) Кредиторът не може да изисква и да събира от потребителя каквото и да е плащане, включително на лихви, такси, комисиони или други разходи, свързани с договора за кредит, които не са предвидени в сключения договор за потребителски кредит.

(3) Алинея 1 се прилага за всички изменения и допълнения към сключения договор, които се подписват от двете страни по договора, с изключение на случаите, когато договорът изрично предвижда възможност за промяна на лихвения процент едностранно от страна на кредитора.

Чл. 11. (1) Договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа:

1. датата и мястото на сключването му;

2. вида на предоставения кредит;

3. името, ЕГН, а за чуждестранните физически лица, които не са получили ЕГН по установения за това ред от компетентните български органи - личния номер на чужденеца или други данни за самоличност, постоянния и настоящия адрес на потребителя;

4. името/наименованието, правноорганизационната форма, кода по БУЛСТАТ или ЕИК и адреса/седалището на кредитора;

5. данните по т. 3 за физически лица и по т. 4 за еднолични търговци и юридически лица - когато в договорите участва кредитен посредник;

6. срока на договора за кредит;

7. общия размер на кредита и условията за усвояването му;

8. стоката или услугата и нейната цена в брой - когато кредитът е под формата на разсрочено плащане за стока или услуга или при свързани договори за кредит;

9. лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, тази информация се предоставя за всички приложими лихвени проценти;

10. годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин;

11. условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването;

12. информация за правото на потребителя при погасяване на главницата по срочен договор за кредит да получи при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент от изпълнението на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания; погасителният план посочва дължимите плащания и сроковете и условията за извършването на тази плащания; планът съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата, лихвата, изчислена на базата на лихвения процент, и когато е приложимо, допълнителните разходи; когато лихвеният процент не е фиксиран или когато допълнителните разходи могат да бъдат променени съгласно договора за кредит, в погасителния план се посочва ясно, че информацията, съдържаща се в плана, е валидна само до последваща промяна на лихвения процент или на допълнителните разходи съгласно договора за кредит;

13. извлечение, показващо периодите и условията за плащане на свързаните повтарящи се или еднократни разходи и лихвата, когато те трябва да се заплатят, без погасяване на главницата;

14. всички разходи за откриване и обслужване на една или повече банкови сметки, предназначени за обслужване (усвояване и погасяване) на кредита, освен ако откриването на

банкова сметка не е доброволно, разходите за използване на платежен инструмент, позволяващ едновременното извършване на предоставяне на кредита и неговото погасяване, както и всички други разходи, произтичащи от договора за кредит, и условията, при които те могат да бъдат променяни;

15. лихвения процент, който се прилага при просрочени плащания, изчислен към момента на сключване на договора за кредит, начините за неговото променяне, както и стойността на всички разходи, които се дължат при неизпълнение на договора;

16. предупреждение за последиците за потребителя при просрочие на вноските;

17. наличието на нотариални и други такси, които са свързани с договора за кредит, ако има такива;

18. обезпеченията, които потребителят е длъжен да предостави, ако има такива;

19. изискуемите застраховки, ако има такива;

20. наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срокът, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл. 29, ал. 5 и 6, както и за размера на лихвения процент на ден;

21. информация за правата на потребителя, произтичащи от чл. 27 и 28, както и условията за упражняване на тези права;

22. правото на предсрочно погасяване на кредита, реда за неговото осъществяване и, когато е необходимо, информация за правото на кредитора на обезщетение в случаите по чл. 32, както и начина за неговото изчисляване;

23. реда за прекратяване на договора за кредит;

24. наличието на извънсъдебни способи за решаването на спорове и за обезщетяване на потребителите във връзка с предоставяне на потребителски кредит, както и условията за тяхното използване;

25. другите клаузи и условия по договора;

26. адреса на Комисията за защита на потребителите като контролен орган по спазване изискванията на този закон;

27. подписи на страните.

(2) Когато се прилага ал. 1, т. 12, кредиторът предоставя на потребителя при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания.

(3) При договори за кредит, съгласно които плащанията, направени от потребителя, не водят незабавно до съответстващо погасяване на общия размер на кредита, а се използват за възстановяване на средствата (капитала) при условия и в срокове, предвидени в договора или в допълнителен договор, се посочва ясно, че този вид договори не предвиждат гаранция за погасяване на общия размер на кредита, усвоен по договора за кредит, с изключение на случаите, когато е предоставена такава.

Чл. 12. (1) Договорът за потребителски кредит, при който кредитът се предоставя под формата на овърдрафт, когато кредитът трябва да бъде погасен при поискване или в срок до или над три месеца, се изготвя на разбираем език и съдържа:

1. датата и мястото на сключването му;

2. вида на предоставения кредит;

3. името, ЕГН, а за чуждестранните физически лица, които не са получили ЕГН по установения за това ред от компетентните български органи - личния номер на чужденеца или други данни за самоличност, постоянния и настоящия адрес на потребителя;

4. името/наименованието, правноорганизационната форма, кода по БУЛСТАТ или ЕИК, адреса/седалището на кредитора;

5. данните по т. 3 за физически лица и по т. 4 за еднолични търговци и юридически лица - когато в договорите участва кредитен посредник;

6. срока на договора за кредит;

7. общия размер на кредита и условията за усвояването му;

8. лихвения процент по кредита, условията, приложими по отношение на лихвения процент, и когато е необходимо, индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, информацията по изречение първо се предоставя за всички приложими лихвени проценти;

9. годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин;

10. указание, че кредиторът може да изиска по всяко време от потребителя да погаси изцяло кредита;

11. условията за упражняване правото на отказ на потребителя от сключения договор за кредит;

12. информация за разходите, възникващи от момента на сключване на договора за кредит, и условията, при които те могат да бъдат променяни.

(2) Потребителят може да прекрати договора за потребителски кредит под формата на овърдрафт, сключен за неопределен период от време, във всеки момент без да дължи разходи, освен ако в договора не е уговорен срок за предизвестие за прекратяване на договора. Срокът на предизвестието не може да бъде по-голям от един месец.

Чл. 13. (1) Когато договорът за откриване на сметка предвижда възможност за потребителя да превиши наличността на сметката или на договорения размер на овърдрафт, в договора се посочва също така и лихвеният процент по кредита, условията за прилагането му, всеки индекс или референтен лихвен процент, свързан с първоначалния лихвен процент, и ако е приложимо, условията, при които тези разходи могат да бъдат променяни.

(2) Кредиторът предоставя информацията по ал. 1 на хартиен или на друг траен носител редовно през определен период от време.

(3) В случай на значително превишение на наличността по сметката или на договорения размер на овърдрафта, което продължава повече от месец, кредиторът уведомява незабавно потребителя писмено или на друг траен носител за:

1. превишението;

2. сумата на превишението;

3. лихвения процент;

4. приложимите санкции, такси и за всички разходи и лихви върху просрочените плащания.

Чл. 14. (1) Кредиторът уведомява потребителя на хартиен или на друг траен носител за всяка промяна на лихвения процент преди влизането в сила на промяната, както и за:

1. размера на вноските след влизане в сила на новия лихвен процент;

2. броя или периодичността на вноските, ако се променят.

(2) Потребителят се смята за уведомен, когато уведомлението е било изпратено на посочения от него последен адрес.

(3) Когато промяната на лихвения процент произтича от промяна в определен референтен лихвен процент и новият

референтен лихвен процент е направен публично достояние чрез използването на подходящи средства и информацията за новия референтен лихвен процент може да се намери в търговските помещения на кредитора, страните по договора за кредит могат да уговорят, че информацията по ал. 1 се предоставя периодично на потребителя.

Чл. 15. (1) При договор за кредит, предоставен под формата на овърдрафт, кредиторът предоставя редовно на потребителя на хартиен или на друг траен носител извлечение от сметката, съдържащо информация за:

1. точния период, за който се отнася извлечението;

2. размера на усвоените суми и датата на усвояване на всяка сума;

3. остатъка от предишното извлечение и неговата дата;

4. новия остатък;

5. датите и размера на плащанията, извършени от потребителя;

6. приложения лихвен процент;

7. всички начислени разходи;

8. минималната сума за плащане от страна на потребителя, ако е определена такава.

(2) Кредиторът информира потребителя на хартиен или на друг траен носител за всяко увеличение на лихвения процент или на дължимите от потребителя разходи преди тяхното влизане в сила. Потребителят се смята за уведомен, когато уведомлението е било изпратено на последния посочен от него адрес.

(3) Когато промяната на лихвения процент произтича от промяна в определен референтен лихвен процент и новият референтен лихвен процент е направен публично достояние чрез използването на подходящи средства и информацията за новия референтен лихвен процент може да се намери в търговските помещения на кредитора, страните по договора могат да уговорят в договора за кредит, че информацията по ал. 1 се предоставя на потребителя в извлечение от сметка.

Глава четвърта
ОЦЕНКА НА КРЕДИТОСПОСОБНОСТТА НА ПОТРЕБИТЕЛЯ

Чл. 16. (1) Преди сключване на договор за кредит кредиторът оценява кредитоспособността на потребителя въз основа на достатъчно информация, в т.ч. информация, получена от потребителя, и ако е необходимо, извършва справка в Централния кредитен регистър или в друга база данни,

използвана в Република България за оценка на кредитоспособността на потребителите.

(2) Кредиторът може да използва Централния кредитен регистър или друга база данни, използвана в Република България за оценка на кредитоспособността на потребителите, при вземане на решение относно предоставянето на потребителски кредити и да вземе предвид информацията, съдържаща се в регистъра, при управление на риска, свързан с предоставянето на потребителския кредит.

(3) Когато след сключване на договора за потребителски кредит страните постигнат съгласие да променят общия размер на кредита, кредиторът е длъжен да актуализира наличната финансова информация за потребителя и да оцени неговата кредитоспособност преди всяко увеличение на общия размер на кредита, което превишава с 25 на сто договорения размер на кредита.

Чл. 17. В случаите на трансгранично предоставяне на кредит кредиторите от други държави - членки на ЕС, получават достъп до и използват информацията, съдържаща се в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвана в Република България за оценка на кредитоспособността на потребителите, при условията и по реда, при които данните се предоставят и използват от лица, предоставящи потребителски кредит на територията на Република България.

Чл. 18. (1) Когато въз основа на извършена проверка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвана в Република България за оценка на кредитоспособността на потребителите, кредиторът откаже да предостави кредит, той е длъжен да уведоми незабавно и безвъзмездно потребителя за резултата от извършената проверка и за сведенията за потребителя, съдържащи се в регистъра.

(2) Алинея 1 не се прилага в случаите, когато предоставянето на съответната информация е забранено или противоречи на националното законодателство, на законодателството на Европейския съюз или на обществения ред и сигурност.

(3) При обработването на лични данни на потребители и при осъществяването на достъп до тези данни във връзка с предоставянето на информация за оценка на тяхната кредитоспособност се прилагат разпоредбите на Закона за защита на личните данни.

Глава пета
ГОДИШЕН ПРОЦЕНТ НА РАЗХОДИТЕ ПО КРЕДИТА

Чл. 19. (1) Годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

(2) Годишният процент на разходите по кредита се изчислява по формула съгласно приложение № 1, като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания.

(3) При изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват:

1. разходите, които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит;

2. разходите, различни от покупната цена на стоката или услугата, които потребителят дължи при покупка на стока или предоставяне на услуга, независимо от това дали плащането се извършва в брой или чрез кредит;

3. разходите за поддържане на сметка във връзка с договора за потребителски кредит, разходите за използване на платежен инструмент, позволяващ извършването на плащания, свързани с усвояването или погасяването на кредита, както и други разходи, свързани с извършването на плащанията, ако откриването на сметката не е задължително и разходите, свързани със сметката, са посочени ясно и отделно в договора за кредит или в друг договор, сключен с потребителя.

Глава шеста
НЕДЕЙСТВИТЕЛНОСТ НА ДОГОВОРА ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ. НЕРАВНОПРАВНИ КЛАУЗИ

Чл. 20. (1) Правата, предоставени на потребителите по този закон, не могат да се ограничават. Всяка уговорка, с която предварително се изключват или ограничават правата на потребителите, е недействителна.

(2) Отказът от права, предоставени на потребителите по този закон, е недействителен.

(3) Когато договорът за потребителски кредит е непосредствено свързан с територията на Република България или с територията на друга държава – членка на ЕС, или с

територията на повече държави - членки на ЕС, потребителят не може да бъде лишен от защитата, предоставена му по този закон, или от защитата, предоставена му от законодателството на друга държава - членка на ЕС.

Чл. 21. (1) Всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна.

(2) Всяка клауза в договор за потребителски кредит с фиксиран лихвен процент, която определя обезщетение за кредитора, по-голямо от посоченото в чл. 32, ал. 4, е нищожна.

Чл. 22. Когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и чл. 12, ал. 1, т. 7 – 9, договорът за потребителски кредит е недействителен.

Чл. 23. Когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

Чл. 24 За договора за потребителски кредит се прилагат и
чл. 143- 148 от Закона за защита на потребителите.

Глава седма
РЕКЛАМА НА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ

Чл. 25. (1) Всяка реклама на потребителски кредит, която посочва лихвен процент или друго число, свързано с разходите по кредита, трябва задължително да съдържа информация за:

1. лихвения процент, фиксиран и/или променлив, приложим към кредита, заедно с подробна информация за всички разходи, включени в общите разходи по кредита за потребителя;

2 общия размер на кредита;

3. годишния процент на разходите с изключение на кредитите за овърдрафт;

4. срока на кредита;

5. цената на стоката или услугата, когато тя се заплаща в брой, както и размера на авансовото плащане, когато кредитът се отпуска под формата на разсрочено плащане на стока или услуга;

6. общата сума, дължима от потребителя, и размера на вноските.

(2) Информацията по ал. 1 трябва да е ясна, разбираема, лесна за виждане и да е придружена от представителен пример.

(3) Във всяка писмена реклама, независимо от използваното средство за реклама, информацията за годишния процент на разходите, за общия размер на кредита, дължим от потребителя, и за това дали кредитът е с фиксиран или с променлив лихвен процент се представя задължително с еднакъв размер на шрифта като този на останалата информация, съдържаща се в рекламата, и се посочва задължително в основната част на рекламното съобщение.

(4) Когато рекламата за потребителски кредит не посочва лихвения процент или друго число, свързано с разходите по кредита, изискванията на ал. 1 не се прилагат.

(5) Когато кредиторът поставя като условие за предоставяне на кредита сключването на договор за предоставяне на допълнителна услуга, например застраховка, стойността на която не може да бъде определена предварително, или когато сключването на такъв договор произтича от прилагането на клаузи и търговски условия, рекламата посочва по ясен и разбираем начин, който е лесен за отличаване, необходимостта от сключването на договор за предоставяне на тази допълнителна услуга и годишния размер на разходите по кредита.

(6) За рекламата по ал. 1 се прилагат и чл. 68б – 68л от Закона за защита на потребителите.

Глава осма
ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ВЗЕМАНИЯ ПО ДОГОВОР ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ

Чл. 26. (1) Кредиторът може да прехвърли вземането си по договор за потребителски кредит на трето лице само ако договорът за потребителски кредит предвижда такава възможност.

(2) Когато кредиторът прехвърли вземанията си по договора за потребителски кредит на трето лице, потребителят има право да направи спрямо това трето лице всички възражения, които има към първоначалния кредитор, включително възраженията за прихващане.

(3) Недействителна е всяка клауза от договора за потребителски кредит, която изключва или ограничава правото на потребителя по ал. 2.

(4) Кредиторът информира потребителя за прехвърляне на вземането по ал. 1, освен когато първоначалният кредитор по споразумение с новия кредитор продължава да администрира кредита по отношение на потребителя.

Глава девета
СВЪРЗАНИ ДОГОВОРИ ЗА КРЕДИТ

Чл. 27. (1) Договорът за продажба на стоки или за предоставяне на услуги, финансиран от потребителски кредит, посочва задължително, че цената на стоката или услугата ще е заплатена изцяло или частично с кредит, предоставен от кредитора.

(2) При предоставяне на кредит за придобиване на стоки или услуги задълженията на потребителя възникват от момента на доставяне на стоката или предоставяне на услугата. При продажбата на стоки или предоставянето на услуги с продължително изпълнение задължението на потребителя възниква от първата доставка на стоката или предоставяне на услугата и се прекратява при преустановяване на доставката.

(3) Продавачът на стоката или доставчикът на услугата е длъжен да пази копие от договора за кредит, предоставен на потребителя, и да го представи при поискване на контролните органи по този закон.

(4) Продавачът не е длъжен да достави стоката на потребителя преди да е уведомен от кредитора за предоставянето на кредита и преди изтичането на 14-дневния срок, през който потребителят може да се откаже от договора за кредит. Всяко доставяне на стоки или предоставяне на услуги преди изтичането на срока, през който потребителят може да се откаже от договора за кредит, е за сметка на продавача на стоката или на доставчика на услугата.

(5) Договорът за продажба или предоставяне на услуга, финансиран чрез потребителски кредит, се прекратява в случаите, когато:

1. в срок 7 работни дни считано от сключването на договора за кредит кредиторът не уведоми продавача на стоката или доставчика на услугата за отпускането на кредита;

2. потребителят упражни правото си на отказ от договора за кредит.

(6) Договорът за продажба на стоки или за предоставяне на услуга не се прекратява, когато потребителят заплати единичната продажна цена на стоката или услугата преди изтичането на срока по ал. 5, т. 1.

(7) При прекратяване на договора за продажба на стока или за предоставяне на услуга съгласно ал. 5 продавачът на стоката или доставчикът на услугата е длъжен да възстанови на потребителя заплатените от него авансови суми.

Чл. 28. (1) Когато при предоставяне на кредит за придобиване на стоки или услуги потребителят не получи

удовлетворение на правата си от доставчика, той има право да предяви претенциите си срещу кредитора по свързания договор за кредит.

(2) В случаите по ал. 1 потребителят има право да иска от кредитора обезщетение за разликата между договореното и реално доставеното, когато са налице едновременно следните условия:

1. потребителят е получил кредит за придобиване на стоки или услуги от лице, различно от продавача или доставчика;

2. между кредитора и продавача на стоката или доставчика на услугата е сключено предварително споразумение, според което кредити за придобиване на предлаганите от продавача или доставчика стоки и услуги ще бъдат предоставяни единствено от този кредитор;

3. потребителят е получил кредит в рамките на споразумението по т. 2;

4. стоките или услугите, за придобиването на които е получен кредитът, не са доставени на потребителя, доставени са частично или не съответстват на договора за продажба или за доставка, и

5. потребителят е предявил правото си на обезщетение към доставчика, но не е бил удовлетворен.

(3) Когато потребителят упражни правото си на отказ от сключения договор за доставка на стоки или предоставяне на услуга, той не е обвързан от клаузите на свързания с него договор за потребителски кредит.

Глава десета
ПРАВО НА ОТКАЗ ОТ ДОГОВОРА ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ

Чл. 29. (1) Потребителят има право, без да дължи обезщетение или неустойка и без да посочва причина, да се откаже от сключения договор за кредит в срок 14 дни считано от:

1. датата на сключване на договора за кредит, или

2. датата, на която потребителят получи условията на договора и информацията по чл. 11 и 12 - в случаите, когато тази дата е след датата по т. 1.

(2) За да упражни правото си на отказ от сключения договор за потребителски кредит, потребителя е длъжен:

1. да уведоми кредитора за отказа от сключения договор за потребителски кредит преди изтичането на крайния

срок по ал. 1 на хартиен или на друг траен носител, до който кредиторът има достъп, по начин, който може да бъде доказан съгласно действащото законодателство, и

2. да върне на кредитора получената сума по кредита и да заплати лихвата, начислена за периода от датата на усвояване на кредита до датата на връщане на главницата.

(3) Когато потребителят упражни правото си на отказ от договора за кредит, той връща на кредитора главницата и заплаща лихвата, начислена за периода от датата на усвояване на средства по кредита до датата на връщане на главницата, без неоправдано забавяне и не по-късно от 30 календарни дни считано от изпращането на уведомлението до кредитора за упражняване правото на отказ. Лихвата се изчислява на базата на уговорения в договора лихвен процент.

(4) При упражняване правото на отказ от сключения договор за кредит кредиторът няма право да изисква и събира от потребителя обезщетение с изключение на обезщетението за направените от него разходи към публични административни органи, които не подлежат на възстановяване.

(5) При упражняване на правото си на отказ от договора за кредит потребителят не е обвързан от допълнителните услуги, свързани с договора за кредит, които се предоставят от кредитора или от трето лице въз основа на споразумение между третото лице и кредитора.

(6) Упражняването на правото на потребителя на отказ от сключения договор за кредит не може да бъде обект на вписване в базите данни, изготвяни от кредитора.

Чл. 30. Разпоредбите на чл. 12 и 13 от Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние за право на отказ от договора от разстояние не се прилагат по отношение на договора за потребителски кредит, сключен от разстояние, когато потребителят има право да се откаже от договора съгласно чл. 29.

Чл. 31. Разпоредбите на чл. 47 от Закона за защита на потребителите относно правото на отказ от договора, сключен извън търговския обект, не се прилагат по отношение на договор за потребителски кредит, сключен извън търговския обект, когато потребителят има право да се откаже от договора съгласно чл. 29.

Глава единадесета
ПРЕДСРОЧНО ПОГАСЯВАНЕ НА КРЕДИТА

Чл. 32. (1) Потребителят има право по всяко време да погаси изцяло или частично задълженията си по договора за кредит. В този случай той има право на намаляване на общите

разходи по кредита, като това намаляване се отнася до лихвата и разходите за оставащата част от срока на договора.

(2) Кредиторът не може да откаже да приеме предсрочното изпълнение по договора за кредит.

(3) Кредиторът няма право на обезщетение или неустойка, когато при предсрочно погасяване на кредита от потребителя:

1. погасяването на кредита се извършва в период, през който лихвеният процент по договора за кредит не е фиксиран;

2. погасяването е извършено въз основа на плащане по застрахователен договор, чиято цел е била да гарантира връщането на кредита, или

3. договорът за кредит е под формата на овърдрафт.

(4) При предсрочно погасяване на кредита от страна на потребителя извън случаите по ал. 3 кредиторът има право на справедливо обезщетение за евентуалните разходи, пряко свързани с предсрочното погасяване на кредита, когато то се извършва през период, в който лихвеният процент е фиксиран. Обезщетението на кредитора не може да бъде по-голямо от 1 на сто от предсрочно погасената сума по кредита, когато оставащият период на договора за кредит е по-голям от една година. Когато оставащият период на договора за кредит е по-малък от една година, обезщетението на кредитора не може да е по-голямо от 0,5 на сто от сумата на предсрочно погасения кредит.

(5) Кредиторът може по изключение да търси и по-голямо обезщетение, ако докаже, че е претърпял загуба от предсрочното погасяване на кредита, превишаваща сумата по ал. 4.

(6) Когато търсеното обезщетение от кредитора по ал. 5 надвишава действително претърпяната загуба, потребителят може да претендира за съответно намаляване. В този случай загубата се определя като разлика между първоначално договорената лихва и лихвения процент, при който кредиторът може да предложи на пазара отново като кредит предсрочно погасената сума, като се отчита въздействието на предсрочното погасяване върху административните разходи по кредита.

(7) В случаите по ал. 4 и 5 обезщетението на кредитора при предсрочно погасяване на кредита не може да надвишава размера на лихвата, която потребителят би платил за периода, обхващащ предсрочното погасяване на кредита и договорената дата за прекратяване на договора за кредит.

Глава дванадесета
ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КРЕДИТОРА

Чл. 33. (1) При забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата.

(2) Когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва.

(3) Кредиторът не може да откаже да приеме частично плащане по потребителски кредит.

Чл. 34. (1) Кредиторът не може да задължава потребителя да гарантира потребителския кредит чрез издаване на запис на заповед или менителница.

(2) Когато задълженията на потребителя по договора за потребителски кредит са гарантирани чрез издаването на запис на заповед или менителница, след всяко плащане кредиторът ги привежда незабавно в съответствие с остатъка по задължението.

(3) При погасяване на задължението на потребителя кредиторът е длъжен незабавно да върне издадения запис на заповед или менителница.

(4) Кредиторът отговаря за всички вреди, причинени на потребителя при неизпълнение на задълженията по ал. 1, 2 и 3.

(5) Кредиторът няма право да променя служебно валутата, в която е уговорен първоначално кредитът, съответно остатъкът от кредита.

Глава тринадесета
ДОГОВОРИ ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ С НЕОПРЕДЕЛЕН СРОК

Чл. 35. (1) Потребителят има право по всяко време да прекрати договора за потребителски кредит, сключен за неопределен период от време, без да дължи обезщетение или неустойка, освен когато страните са договорили срок на предизвестие за прекратяване на договора. Този срок не може да бъде по-голям от един месец.

(2) Ако е предвидено в договора, кредиторът може да прекрати договора за кредит с неопределен срок по общия ред, като изпрати на потребителя изготвено на хартиен или на друг траен носител предизвестие най-малко два месеца преди това.

(3) Когато е предвидено в договора за кредит и при наличието на обективни причини, кредиторът може да прекрати усвояването на суми по договора за кредит от потребителя, сключен за неопределен период от време.

(4) В случаите по ал. 3 кредиторът е длъжен да информира предварително потребителя на хартиен или на друг

траен носител, като посочи причините за прекратяване усвояването на суми по договора за кредит, а когато това не е възможно - незабавно след това, овен ако предоставянето на тази информация е забранено или противоречи на българското законодателство, на законодателството на Европейския съюз или на обществения ред и сигурност.

Глава четиринадесета
ПОСРЕДНИЧЕСТВО ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ

Чл. 36. (1) Разпоредбите на закона се прилагат и за договора за посредничество за предоставяне на потребителски кредит.

(2) Договорът за посредничество за предоставяне на потребителски кредит е договор, въз основа на който физическо или юридическо лице, което действа в рамките на своята професионална или търговска дейност, предлага или се задължава да уреди сключването на договор за потребителски кредит или да посочи възможност за сключването му.

(3) Договорът по ал. 1 се сключва в писмена форма.

(4) Всяка реклама и всеки документ, предназначени за потребителя, изготвени и/или разпространявани от или за сметка на кредитния посредник, трябва да посочат ясно обхвата на неговите правомощия, по-специално дали работи само с един кредитор, с повече кредитори или извършва дейност като независим брокер.

(5) Преди сключването на договор за потребителски кредит кредитният посредник и потребителят уговарят писмено или на друг траен носител размера на евентуалните разходи, свързани с услугите, предоставени от кредитния посредник, в т.ч. и неговото възнаграждение, дължими от потребителя.

(6) Кредитният посредник уведомява кредитора за дължимите от потребителя разходи, свързани с предоставените от него услуги, в т.ч. дължимото от потребителя възнаграждение, за изчисляване на годишния процент на разходите.

Глава петнадесета
СПОСОБИ ЗА РЕШАВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИ СПОРОВЕ

Раздел I
ЖАЛБИ НА ПОТРЕБИТЕЛИ. КОЛЕКТИВНИ ИСКОВЕ ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Чл. 37. (1) Потребителите имат право да подават жалби, свързани с договори за потребителски кредит или с договори за посредничество за предоставяне на потребителски кредит, до Комисията за защита на потребителите.

(2) Комисията за защита на потребителите и сдруженията на потребителите разясняват правата и задълженията на потребителите във връзка с договорите за потребителски кредит, предоставят им съвети и информация за правата им при

ползването на потребителски кредит и съдействат за разрешаване на потребителски спорове и жалби.

Чл. 38. Комисията за защита на потребителите и сдруженията на потребителите могат да предявяват искове за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики по този закон, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите, и искове за обезщетение при условията и по реда на чл. 186 - 190а от Закона за защита на потребителите.

Чл. 39. (1) Лицата, предоставящи потребителски кредит по смисъла на този закон, са длъжни в рамките на вътрешните правила за осъществяване на тяхната дейност да предвидят процедура за подаване на възражения, решаване на спорове и определяне на обезщетения във връзка с жалби на потребители, свързани с предоставянето на потребителски кредити, и да предоставят информация на потребителите за това.

(2) Кредиторът е длъжен да се произнесе и да уведоми писмено потребителя за решението си по всяко постъпило възражение във връзка с потребителски кредит в срок 30 дни от получаването му.

(3) Подаването на възражение или жалба от потребителите във връзка с договора за потребителски кредит не е задължителна предпоставка за образуване на помирително производство по чл. 40, ал. 1.

Раздел II
ИЗВЪНСЪДЕБНО РАЗРЕШАВАНЕ НА СПОРОВЕ

Чл. 40. (1) Потребителите имат право да сезират помирителните комисии, създадени по реда на чл. 182 - 184 от Закона за защита на потребителите, когато са нарушени техните права и законни интереси.

(2) Когато кредиторът не се произнесе в предвидения в чл. 39, ал. 2 срок и когато решението на кредитора не удовлетворява потребителя, спорът може да бъде отнесен за разглеждане от съответния извънсъдебен орган по ал. 1.

(3) При разглеждане на трансгранични спорове във връзка с предоставяне на потребителски кредити помирителните комисии по ал. 1 си сътрудничат със съответните компетентни органи за извънсъдебно разрешаване на спорове на държавите - членки на ЕС.

Глава шестнадесета
КОНТРОЛ

Чл. 41. (1) Контролът по този закон се осъществява от Комисията за защита на потребителите към министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) За осъществяване на контрола по изпълнение на закона председателят на Комисията за защита на потребителите оправомощава със заповед длъжностни лица от администрацията й.

(3) При изпълнение на служебните си задължения длъжностните лица по ал. 2 имат право:

1. на достъп до всички документи, свързани пряко или косвено с нарушение на този закон;

2. да разпоредят на всяко длъжностно лице да предостави сведения за нарушения на този закон, които са му известни;

3. да извършват проверки на място;

4. да привличат експерти;

5. да съставят актове за установяване на нарушения.

(4) При изпълнение на служебните си задължения длъжностните лица по ал. 2 са длъжни да опазват служебната, банковата, професионалната или търговската тайна и да не разгласяват данни от проверките преди тяхното приключване, както и да не използват информацията, получена в хода на проверката, извън целта и предназначението на проверката.

(5) Председателят на Комисията за защита на потребителите има право:

1. да разпореди писмено на нарушителя да преустанови нарушението на този закон;

2. да изиска от нарушителя да декларира, че ще преустанови нарушението;

3. да разпореди прекратяване или забрана на всяко нарушение на закона и, ако е необходимо, да направи разпореждането обществено достояние.

Чл. 42. Кредиторите - обект на проверка за спазване изискванията на този закон, са длъжни да осигуряват на длъжностните лица по чл. 41, ал. 2:

1. достъп до служебни помещения;

2. необходимите документи, информация и съдействие, изисквани за целите на проверката по чл. 41, ал. 3, както и да се въздържат от действия, които биха могли да попречат на провеждането й.

Чл. 43. (1) Когато Комисията за защита на потребителите установи, че рекламата на кредит е в нарушение

на чл. 25, ал. 1, т. 1 - 5, председателят на комисията издава заповед, с която спира разпространението на рекламата.

(2) Председателят на Комисията за защита на потребителите може да задължи рекламодателя да докаже верността на съдържащите се в рекламата твърдения, както и да разпореди представянето на доказателствата да се извърши в определен от него срок.

Чл. 44. (1) В заповедта на председателя на Комисията за защита на потребителите задължително се посочват основанието и мотивите за спиране на разпространението на рекламата.

(2) Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административно-процесуалния кодекс.

(3) Обжалването на заповедта не спира изпълнението й, освен ако съдът не разпореди друго.

Глава седемнадесета
АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 45. (1) За нарушение на чл. 5, 6, чл. 7, ал. 2, чл. 10, ал. 2 и 3, чл. 11, чл. 18, ал. 1 и 2, чл. 19, ал. 2 и 3, чл. 25, ал. 1, т. 1 - 5 и ал. 3 - 5, чл. 26, ал. 1, чл. 29, ал. 1, чл. 34, ал. 1, 3 и 5, чл. 36, ал. 3, 4 и 5 и чл. 41, ал. 4 на виновните лица се налага глоба в размер от 700 до 2000 лв. – за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 3000 до 8000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер от 1500 до 4000 лв., а имуществената санкция - от 5000 до 15 000 лв.

Чл. 46. (1) За нарушение на чл. 8, 12, 13, чл. 14, ал. 1 и чл. 15, ал. 1 и 2 на виновните лица се налага глоба в размер от 600 до 1500 лв. – за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 2000 до 5000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер от 1000 до 3000 лв., а имуществената санкция - от 4000 до 10 000 лв.

Чл. 47. (1) За нарушение на чл. 16, ал. 1 и 3 на виновните лица се налага глоба от 700 до 2000 лв. – за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 3000 до 8000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер от 1500 до 4000 лв., а имуществената санкция - от 5000 до 15 000 лв.

Чл. 48. За нарушение на чл. 27, ал. 6 и 7 на виновните лица се налага глоба в размер от 1500 до 4000 лв. – за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 3000 до 5000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

Чл. 49. (1) Който в нарушение на чл. 29, ал. 4 изиска, събере или допусне да бъде събрано обезщетение или неустойка за отказ на потребителя от сключения договор, се наказва с глоба в размер от 700 до 2000 лв. – за физическите лица, и с имуществена санкция в размер от 3000 до 8000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер от 1500 до 4000 лв., а имуществената санкция - от 5000 до 15 000 лв.

Чл. 50. (1) За нарушение на чл. 32, ал. 2, 3 и 4 на виновните лица се налага глоба от 2000 до 5000 лв. – за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 4000 до 10 000 лв., а имуществената санкция - от 8000 до 15 000 лв.

Чл. 51. За нарушение на чл. 36, ал. 6 на виновните лица се налага глоба от 2000 до 5000 лв. – за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

Чл. 52. За нарушение на чл. 39, ал. 1 и 2 на виновните лица се налага глоба от 1000 до 2000 лв. – за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 1500 до 3000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

Чл. 53. (1) За неизпълнение на разпореждане по чл. 41, ал. 3, т. 2 и по ал. 5 на виновните лица се налага глоба в размер от 1000 до 2000 лв. – за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 1500 до 3000 лв. - за едноличните търговци и юридически лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата и имуществената санкция са в двоен размер.

Чл. 54. (1) За неизпълнение на чл. 42 на виновните лица се налага глоба в размер от 2000 до 5000 лв. – за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 4000 до 10 000 лв., а имуществената санкция - от 8000 до 15 000 лв.

Чл. 55. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от оправомощени от председателя на Комисията за защита на потребителите длъжностни лица.

(2) Наказателните постановления се издават от председателя на Комисията за защита на потребителите или от оправомощени от него длъжностни лица.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси.

2. „Обща сума, дължима от потребителя" е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя.

3. „Общ размер на кредита" е максималният размер (лимит) или общата сума, предоставяна по договора за кредит.

4. „Лихвен процент по кредита" е лихвеният процент, изразен като фиксиран или като променлив процент, който се прилага на годишна основа към сумата на усвоения кредит.

5. „Фиксиран лихвен процент по кредита" е лихвеният процент, предвиден в клауза на договора за кредит, по силата на която кредиторът и потребителят уговарят един постоянен лихвен процент за целия срок на договора за кредит или уговарят няколко лихвени проценти за отделни периоди от продължителността на договора за кредит, през които се прилага само определеният фиксиран лихвен процент. Когато не всички лихвени проценти по кредита за отделните периоди са определени в договора за кредит, приема се, че лихвеният процент по кредита е фиксиран само за отделните периоди, през които

лихвеният процент е определен изключително с помощта на определен фиксиран процент, уговорен при сключването на договора за кредит.

6. „Референтен лихвен процент” е лихвеният процент, който кредиторът използва като базов при изчисляване на лихвения процент по кредита. Той представлява пазарен индекс или индекс, който се изчислява от кредитора по определена от него методология. Референтният лихвен процент се оповестява публично чрез предоставянето му в електронен вариант и информацията за него се съхранява на разположение на интересуващите се лица в достъпна писмена форма в офисите на кредитора.

7. „Овърдрафт” е кредитът, при който кредиторът изрично предоставя на потребителя възможност да ползва средства, превишаващи наличността по разплащателната му сметка.

8. „Договор за откриване на сметка по кредита, при който съществува възможност на потребителя да се предостави право на превишаване на наличността или на договорения размер на овърдрафт” е кредитът, при който кредиторът мълчаливо предоставя на потребителя възможност да ползва парични средства, превишаващи наличността по разплащателната му сметка или договорения размер на овърдрафт.

9. „Кредитен посредник” е физическо или юридическо лице, което не действа като кредитор и което при извършване на своята търговска или професионална дейност срещу заплащане в парична или в друга форма на икономическо възнаграждение, уговорена в договора:

а) представя или предлага договори за кредит на потребителите;

б) съдейства на потребители, като извършва подготвителна работа, за договори за кредит, различни от тези по буква „а”, или

в) сключва договори за кредит с потребители от името и за сметка на кредитора.

10. „Траен носител" е всеки носител, даващ възможност на потребителя да съхранява адресирана до него информация по начин, който позволява лесното й използване за период от време, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непроменения възпроизвеждане на съхранената информация.

11. „Свързан договор за кредит" е договорът за потребителски кредит, при който:

а) кредитът се използва изключително за финансиране на договор за доставка на стоки или за предоставяне на услуги, и

б) от търговска гледна точка двата договора представляват едно цяло, което означава, че доставчикът на стоката или услугата финансира предоставянето на кредита или в случай че кредитът се финансира от трета страна, кредиторът използва услугите на доставчика на стоката или на услугата за сключването или за подготовката на договора за кредит, или че договорът за кредит посочва конкретни стоки или услуги, доставката на които ще се финансира чрез потребителския кредит.

12. „Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същото по вид нарушение.

§ 2. Този закон въвежда разпоредбите на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ, L 133 от 25 май 2008 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Отменя се Законът за потребителския кредит (обн., ДВ, бр. 53 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2006 г., бр. 110 от 2008 г. и бр. 82 от 2009 г.).

§ 4. Заварените при влизането в сила на този закон висящи производства по отменения Закон за потребителския кредит пред Комисията за защита на потребителите се довършват по досегашния ред.

§ 5. Разпоредбите на този закон не се прилагат за договори за потребителски кредит, сключени преди датата на влизането му в сила, с изключение на чл. 14, 15, 26 и 35, които се прилагат за безсрочни договори за кредит, сключени преди тази дата.

§ 6. В чл. 186, ал. 2, т. 9 от Закона за защита на потребителите (обн., ДВ, бр. 99 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 30, 51, 53, 59, 105 и 108 от 2006 г., бр. 31, 41, 59 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 102 от 2008 г. и бр. 23, 42 и 82 от 2009 г.) буква „в" се изменя така:

„в) Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ, L 133 от 25 май 2008 г.);".

§ 7. Устройственият правилник на Комисията за защита на потребителите се привежда в съответствие с изискванията на този закон в едномесечен срок от влизането му в сила.

§ 8. Изпълнението на закона се възлага на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

§ 9. Законът влиза в сила от 12 май 2010 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на ……
2009 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

Приложение № 1
към чл. 19, ал. 2

Годишен процент на разходите по кредита

1. Изчисляване на годишния процент на разходите (ГПР)

Годишният процент на разходите по кредита се изчислява по следната формула:

$$\sum_{k=1}^{m} C_k (1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-s_l},$$

където:

X е ГПР, който може да се изчисли по алгебричен път или чрез последователни приближения, когато другите параметри в уравнението са известни;

m е общият брой усвоявания по кредита;

k е поредният номер на усвояване по кредита, следователно 1 ≤ k ≤ m;

C_k е размерът на съответното поредно (*к*) усвояване по кредита;

t_k е интервалът, изразен в години и части от годината, между датата на първото усвояване на сума по кредита и датата на съответното усвояване (*к*) на суми по кредита, следователно $t_1 = 0$;

m′ е общият брой на погасителните вноски и плащания на разходи;

l е поредният номер на погасителната вноска или плащането на разходи;

D_l е размерът на съответната поредна *(l)* погасителна вноска или плащане на разходи;

s_l е интервалът, изразен в години и части от годината, между датата на първото усвояване на сума по кредита и датата на съответната *(l)* погасителна вноска или плащане на разходи.

2. Изчисляването на ГПР се извършва при отчитане на следните общи положения:

а) платените от страните по договора суми по различно време не е задължително да са равни и да се заплащат на еднакви периоди от време;

б) за начална дата се счита датата на първото усвояване;

в) интервалите между датите, използвани при изчисленията, се изразяват в години или в части от годината, като се счита, че годината има 365 дни (или 366 през високосните години), 52 седмици или 12 осреднени месеца. Приема се, че един осреднен месец съдържа 30,41666 дни (т.е. 365/12), независимо от това дали годината е високосна или не;

г) резултатът от изчисленията се изразява с точност до поне един знак след десетичната запетая; когато следващото число след десетичната запетая е по-голямо или равно на 5, предходното след десетичната запетая число се закръгля с една единица нагоре;

д) уравнението по т. 1 може да се преобразува в сбор от положителни или отрицателни парични потоци (A_k), т.е. усвоените и погасените суми ще бъдат получени или погасени за периодите от 1 до k, изразени в години, по следния начин:

$$S = \sum_{k=1}^{n} A_k (1 + X)^{-T_k} ,$$

където S е настоящият баланс на паричните потоци; при равенство между положителните и отрицателните парични потоци тази стойност следва да е нула.

3. Изчисляването на ГПР по кредита се извършва при отчитане на следните допълнителни допускания:

а) договорът за потребителски кредит ще е валиден за срока, за който е бил сключен, и кредиторът и потребителят ще изпълняват своите задължения в съответствие с условията и сроковете по договора;

б) при договор за потребителски кредит, който съдържа клаузи, позволяващи изменение на лихвения процент и на стойността или размера на разходите, включени в ГПР по кредита, които не могат да получат конкретно стойностно изражение към момента на неговото изчисляване, ГПР по кредита се изчислява, като се приеме, че лихвата и другите разходи са неизменни спрямо техния първоначален размер и ще се прилагат до изтичането на срока на договора;

в) ако договорът за кредит предоставя на потребителя различни възможности по отношение на неговото усвояване,

допуска се, че общият размер на кредита е усвоен незабавно и изцяло;

г) ако договорът за кредит предлага на потребителя различни начини на усвояване с прилагане на различни лихвени проценти или различни разходи, приема се, че кредитът е усвоен при най-високите стойности за лихвен процент и разходи, обичайно приложими при усвояване на средства по този вид договори за кредит;

д) ако договорът за кредит предоставя на потребителя различни възможности по отношение на неговото усвояване, но предвижда ограничения по отношение на сумата и срока при различните начини на усвояване, кредитът се смята за усвоен на най-ранната предвидена в договора дата и съобразно предвидените ограничения за усвояването му;

е) ако договорът за потребителски кредит не предвижда погасителен план за издължаване на кредита, при изчисляването на ГПР по кредита се приема, че кредитът е предоставен за срок една година и ще бъде погасен на 12 равни месечни вноски;

ж) ако договорът за потребителски кредит предвижда погасителен план, съгласно който размерът на погасителните вноски варира, сумата на всяка погасителна вноска се приема за най-ниската от предвидените в договора суми;

з) освен ако не е предвидено друго и договорът за потребителски кредит съдържа повече от една възможна дата за плащане на вноските, при изчисляването на ГПР по кредита се приема, че кредитът се предоставя и погасителните вноски ще бъдат извършени на най-ранната дата, предвидена в договора;

и) ако договорът за потребителски кредит не предвижда общ размер на кредита, се приема, че той е 3000 лв.;

к) в случаите на предоставяне на договор за кредит под формата на овърдрафт по сметка се приема, че общият размер на кредита е усвоен изцяло и за целия срок на договора; ако срокът на договора за кредит не е известен, при изчисляването на ГПР се приема, че срокът на договора е 3 месеца;

л) ако за ограничен период или сума се предлагат различни лихвени проценти и различни разходи, се приема, че лихвеният процент и разходите са най-високите за целия срок на договора за кредит;

м) при договор за потребителски кредит, за който е договорен фиксиран лихвен процент за началния период на договора, в края на който се определя нов лихвен процент, който впоследствие периодично се коригира в съответствие с определен договорен индекс, при изчисляването на ГПР се приема, че считано от края на периода, който е с фиксиран

лихвен процент, лихвеният процент е същият като в момента на изчисляване на ГПР в зависимост от стойността на договорения в този момент индекс.

Приложение № 2 към
чл. 5, ал. 2

Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити

Информацията в този формуляр няма силата на предложение за сключване на договор и не задължава кредитора да ви предостави кредитния продукт, за който се отнася тази информация.

Част I. Идентификационни данни и данни за контакт на кредитора/кредитния посредник:

1. Кредитор	(Идентификационни данни)
2. Адрес	(Адрес, който ще се използва от потребителя)
3. Телефонен номер*	
4. Електронен адрес*	
5. Факс*	
6. Интернет страница*	

Когато е приложимо за съответния вид кредит:

7. Кредитен посредник	(Идентификационни данни)
8. Адрес	(Адрес, който ще се използва от потребителя)
9. Телефонен номер*	
10. Електронен адрес*	
11. Факс*	
12. Интернет страница*	

Част II. Описание на основните характеристики на съответния кредит:

1. Вид на кредита	
2. Общ размер на кредита (Максималният размер (лимитът) или общата сума, предоставена по договора за кредит)	
3. Условия за усвояване на кредита (Как и кога ще получите парите)	
4. Срок на договора за кредит	
5. Указания за размера, броя, периодичността и датите на погасителните вноски	Вие трябва да платите следното:

	(Размер, брой и периодичност на погасителните вноски, които трябва да се платят от потребителя) Лихвите и/или разходите по кредита ще са дължими, както следва:
6. Общата сума, която следва да заплатите (Общият размер на кредита (главницата) заедно с лихвите и разходите, които могат да възникнат във връзка с Вашия кредит)	(Сумата на общия размер на кредита и на общите разходи на кредита)
7. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Когато кредитът се предоставя под формата на разсрочено плащане за закупуване на стока или услуга или е обвързан с доставката на конкретна стока или с предоставянето на услуга: Наименование на стоката/услугата; Цена на стоката/услугата в брой.	
8. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Изисквани обезпечения; Описание на обезпечението, което следва да предоставите по договора за кредит.	(Вид на обезпечението)
9. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Погасителните вноски, които не водят до незабавно погасяване на общия размер на кредита (главницата).	

Част III. Разходи по кредита:

1. Лихвеният процент по кредита и условията за прилагането му и ако е приложимо за съответния вид кредит, различните лихвени проценти, които са относими за кредита.	(% - Фиксиран - Променлив (с индекс или референтен лихвен процент, приложим спрямо първоначалния лихвен процент) - Периоди)
2. Годишен процент на разходите (ГПР) Общите разходи за потребителя, настоящи или бъдещи, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. ГПР Ви дава възможност да сравните различни предложения за сключване на договор за кредит.	(% Дайте представителен пример, който посочва използваните допускания за изчисляването на лихвения процент)
3. Изисква ли се за получаване на кредита или за получаването му при конкретно предлагани условия задължително сключване на договор за: - застраховка, свързан с договора за кредит, или - друг договор за допълнителна услуга.	Да/не (ако отговорът е да, уточнете вида на договора за застраховка) Да/не (ако отговорът е да, уточнете вида на допълнителната услуга)
4. Свързани с договора разходи	
5. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Разходите за откриване и обслужване на една или няколко сметки във връзка с договора за потребителски кредит.	
6. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Размер на разходите за използване на определен платежен инструмент (например кредитна карта).	
7. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Всеки друг разход, свързан с	

договора за кредит.	
8. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Условията, при които посочените по-горе разходи, свързани с договора за кредит, могат да се променят.	
9. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Задължение да се платят нотариални такси и разходи за нотариус.	
10. Разходи, дължими при просрочени плащания Наличието на неплатени вноски може да доведе до сериозни неблагоприятни за Вас последици (включително принудително изпълнение) и да затрудни получаването на кредит в бъдеще.	Вие трябва да платите (… (приложимата лихва и начините на изчисляването ѝ и, когато е приложимо, лихви за просрочие) за пропуснати плащания)

Част IV. Други важни условия по договора за кредит

1. Право на отказ от договора Вие имате право на отказ от сключения договор за кредит в срок 14 календарни дни.	Да/не
2. Предсрочно погасяване на кредита Вие имате право по всяко време да погасите изцяло или частично Вашите задължения по договора за кредит.	
3. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Кредиторът има право на обезщетение при предсрочно погасяване на кредита.	(Определяне размера на обезще-тението (начина на изчисляването му в съответствие с чл. 32, ал. 4)
4. Извършване на справка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвани в Република България за оценка кредитоспособността на потребителите.	

Когато кредиторът откаже да Ви предостави кредит въз основа на извършена проверка в Централния кредитен регистър или в друга база данни по чл. 16, той е длъжен да Ви уведоми незабавно и безвъзмездно за резултата от извършената справка и за съдържащите се в нея сведения за Вас. Това не се отнася за случаите, когато предоставянето на тази информация е забранено от европейското законодателство или е в противоречие с изискването за обезпечаване на обществения ред и сигурност.	
5. Право на екземпляр от проекта на договор за кредит Имате право при поискване да получите безвъзмездно екземпляр от проекта на договор за кредит. Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да сключи договор за кредит с Вас.	
6. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Срокът, за който кредиторът е обвързан от преддоговорната информация.	Тази информация е валидна за периода от ..... до.....

Част V. Когато е приложимо за съответния вид кредит, допълнителна информация при предоставяне на финансови услуги от разстояние:

а) по отношение на кредитора:

1. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Представител на кредитора, установен в страната, в която живее потребителят	(Идентификационни данни)
2. Адрес	(Адрес, който ще се използва от потребителя)
3. Телефонен номер*	
4. Електронен адрес*	
5. Факс*	
6. Интернет страница*	
7. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Регистрация	(Търговският регистър, в който е вписан кредиторът, заедно с ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ)
8. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Надзорен орган	

б) по отношение на договора за кредит:

1. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Упражняване на правото на отказ от договора	(Практически указания за упражняване на правото на отказ от договора, които посочват и следното: срока за упражняване на това право, адреса, на който следва да се изпрати уведомлението, с което се упражнява правото на отказ, и последиците от неупражняването на това право)
2. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Законът, на който кредиторът се позовава, за да установи взаимоотношения с Вас преди сключване на договора за	

кредит.	
3. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Клауза относно приложимото право към договора за кредит и/или относно компетентния съд при възникване на спор.	(Посочете тук съответната клауза)
4. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Език, на който се предоставя преддоговорната информация и информацията, съдържаща се в договора.	Информацията и условията по договора ще се предоставят на (конкретен език) С Ваше съгласие възнамеряваме да общуваме на (конкретен език/езици) за срока на договора за кредит

в) по отношение на извънсъдебни способи за обезщетяване на потребителя:

Наличие на извънсъдебни способи за предявяване на рекламации и търсене на обезщетение.	Съществуват ли извънсъдебни способи за предявяване на рекламации и за търсене на обезщетение от страна на потребителя, страна по договора за кредит от разстояние, както и начинът за достъп на потребителите до тях

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПРИЛОЖЕНИЕ № 2:

1. Навсякъде, където е отбелязан символът *, попълването на съответната информация не е задължително за кредитора.

2. Навсякъде, където е отбелязано "Когато е приложимо за съответния вид кредит", кредиторът следва да попълни съответния ред в случаите, когато информацията се отнася до договора за потребителски кредит, или да отстрани съответната информация или съответния ред и да добави изрично следния текст: “неприложимо за този вид кредит”, когато информацията не се отнася до разглеждания вид кредит.

3. Означенията, посочени в пространството между скобите, се отнасят за информацията, която следва да се попълни от кредитора.

4. В част I, т. 1 кредиторът следва да посочи своето име или наименование и правноорганизационна форма,

както и ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ.

5. В част I, т. 2 кредиторът следва да посочи своето седалище и адрес на управление.

6. В част I, т. 7 кредитният посредник следва да посочи своето име или наименование и правноорганизационна форма, както и ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ.

7. В част I, т. 8 кредитният посредник следва да посочи своето седалище и адрес на управление.

8. В част II, т. 5 кредиторът следва да посочи размера, броя и периодичността на погасителните вноски, дължими от потребителя, както и начина на заплащане на лихвите и разходите. Когато определеното място във формуляра за попълване на тези данни не е достатъчно, кредиторът ги посочва в отделен лист, който е неразделна част от този формуляр, като на определеното място във формуляра изрично се посочва, че погасителните вноски са съгласно приложението.

9. В част II, т. 6 кредиторът следва да посочи сумата на общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя.

10. В част II, т. 8 кредиторът следва да посочи вида на обезпечението.

11. В част II, т. 9 кредиторът следва да посочи, че за такива договори за кредит не се предвижда гаранция от трето лице като обезпечение за погасяване на общия размер на кредита (главницата), усвоен по договора за кредит, освен когато такава е предоставена.

12. В част III, т. 1 кредиторът следва да посочи лихвения процент по кредита - фиксиран или променлив (изразен с индекс или референтен лихвен процент, приложим спрямо първоначалния лихвен процент), периода на олихвяване, условията и процедурата за промяна на лихвения процент.

13. В част III, т. 2 кредиторът следва да посочи ГПР, както и представителен пример, като се вземат предвид всички допускания, използвани при изчисляване на ГПР. Когато съответният вид кредит се предоставя с различни лихвени проценти или разходи, кредиторът посочва, че те могат да доведат до изчисляване на по-висок ГПР.

14. В част III, т. 3 кредиторът следва да посочи вида на застраховката и/или допълнителната услуга, когато за получаване на кредита при конкретно предлагани условия се изисква задължителното им предоставяне. Кредиторът задължително информира за наличието им. Ако разходите по тези услуги не са известни на кредитора, те не се включват в годишния размер на разходите.

15. В част III, т. 10 кредиторът следва да посочи лихвения процент при просрочени плащания, начините за неговото образуване и всички други разходи, които се дължат за просрочени плащания за този вид кредит.

16. В част IV, т. 1 кредиторът следва да посочи, че потребителят има право на отказ от договора за кредит в срок 14 календарни дни считано от датата на сключване на договора за кредит или от датата, на която потребителят получи условията на договора, ако тази дата е след датата на сключване на договора.

17. В част IV, т. 2 кредиторът следва да посочи, че потребителят има право по всяко време да погаси изцяло или частично своите задължения по договора за кредит.

18. В част IV, т. 3 кредиторът следва да посочи начина на определяне на обезщетението, което има право да получи при предсрочно погасяване на кредита в съответствие с условията по чл. 27.

19. В част IV, т. 5 кредиторът следва да посочи, че потребителят има право при поискване да получи предварително и безвъзмездно екземпляр от проекта на договор за кредит.

20. В част IV, т. 6 кредиторът следва да посочи периода, през който предоставената преддоговорна информация е валидна.

21. В част V, буква „а", т. 1 кредиторът следва да посочи име или наименование на представителя на кредитора, установен в страната, в която живее потребителят.

22. В част V, буква „а", т. 2 кредиторът следва да посочи седалището и адреса на управление на своя представител.

23. В част V, буква „а", т. 7 кредиторът следва да посочи търговския регистър, в който е вписан, заедно с единния му идентификационен код, предоставен от Агенцията по вписванията (ЕИК), или код по БУЛСТАТ. Когато кредиторът е от друга държава, се посочва регистърът, в който е вписан, заедно с регистрационния му номер или еквивалентно средство за идентификация в този регистър.

24. В част V, буква „б", т. 1 кредиторът следва да предостави указания за упражняване на правото на отказ, които да посочват срока за упражняване на това право, адреса, на който следва да се изпрати уведомлението, с което се упражнява правото на отказ, както и последиците от неупражняването на това право.

25. В част V, буква „б", т. 3 кредиторът следва да посочи съответната клауза от договора относно приложимото право или относно компетентния съд.

26 В част V, буква „б”, т. 4 кредиторът следва да посочи езика, на който се предоставя преддоговорната информация, както и информацията, съдържаща се в договора.

27. В част V, буква „в”, т. 1 кредиторът следва да посочи съществуването на способи за подаване на жалби и за търсене на обезщетение от страна на потребителя, който е страна по договора за кредит от разстояние, и начина за достъп до тях.

За кредитора:
Подпис и печат:
Длъжност:
Дата:

Приложение № 3
към чл. 8, ал. 2

Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за договорите за овърдрафт

Информацията в този формуляр няма силата на предложение за сключване на договор и не задължава кредитора да Ви предостави кредитния продукт, за който се отнася тази информация.

Част I. Идентификационни данни и данни за контакт на кредитора/кредитния посредник:

1. Кредитор	(Идентификационни данни)
2. Адрес	(Адрес, който ще се използва от потребителя)
3. Телефонен номер*	
4. Електронен адрес*	
5. Факс*	
6. Интернет страница*	

Когато е приложимо за съответния вид договор за овърдрафт:

7. Кредитен посредник	(Идентификационни данни)
8. Адрес	(Адрес, който ще се използва от потребителя)
9. Телефонен номер*	
10. Електронен адрес*	
11. Факс*	
12. Интернет страница*	

Част II. Описание на основните характеристики на съответния договор за овърдрафт:

1. Вид на кредита	
2. Общ размер на кредита - договора за овърдрафт (Максималният размер (лимитът) или общата сума, предоставена по договора за кредит)	
3. Срок на договора за овърдрафт	
4. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Кредиторът може да поиска от Вас по всяко време да погасите изцяло кредита.	

Част III. Разходи по овърдрафта:

1. Лихвеният процент по кредита и условията за прилагането му и ако е приложимо за съответния вид овърдрафт, различните лихвени проценти, които са относими за овърдрафта.	(% – Фиксиран или – Променлив (с показател или референтен процент, приложим спрямо първоначалния лихвен процент) – Периоди)
2. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: ГПР (Общите разходи за потребителя, настоящи или бъдещи, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит) ГПР Ви дава възможност да сравните различни предложения за сключване на договор.	(% Тук се посочва представителен пример, в който се посочват всички допускания, използвани за изчисляването на лихвения процент)
3. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Разходи Условията, при които тези разходи могат да бъдат променяни.	(Приложимите разходи от момента на сключване на договора за овърдрафт)
4. Разходи, дължими при просрочени плащания Пропуснатите плащания могат да доведат до неблагоприятни за вас последици (включително принудително изпълнение) и да затруднят получаването на кредита.	Вие трябва да платите (..... (приложим лихвен процент и начините за неговата промяна и, когато е приложимо, лихви за просрочие) за пропуснати плащания)

Част IV. Други важни условия по договора за овърдрафт:

1. Прекратяване на договора за овърдрафт	(Условията и начините за прекратяване на договора за овърдрафт)
2. Извършване на справка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвани в Република	

България за оценка кредитоспособността на потребителите. Когато кредиторът откаже да Ви предостави кредит въз основа на извършена проверка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, той е длъжен да Ви уведоми незабавно и безвъзмездно за резултата от извършената справка и за съдържащите се в нея сведения за Вас. Това не се отнася за случаите, когато предоставянето на тази информация е забранено от европейското законодателство или е в противоречие с изискването за обезпечаване на обществения ред и сигурност.	
3. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Срокът, за който кредиторът е обвързан от преддоговорната информация.	Тази информация е валидна за периода от … до …..

Част V. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт, допълнителна информация при предоставяне на финансови услуги от разстояние:

а) по отношение на кредитора:

1. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Представител на кредитора, установен в страната, в която живее потребителят	(Идентификационни данни)
2. Адрес	(Адрес, предназначен за използване от потребителя)
3. Телефонен номер*	
4. Електронен адрес*	
5. Факс*	
6. Интернет страница*	
7. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Регистрация	(Търговският регистър, в който е вписан кредиторът, заедно с ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ)

8. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Надзорен орган	

б) по отношение на договора за кредит:

1. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Правото на отказ от сключения договор. Имате право в срок 14 календарни дни да се откажете от сключения договор Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Упражняване на правото на отказ	да/не (Практически указания относно упражняването на правото на отказ, посочващи също и адрес, на който следва да се изпрати уведомлението, с което се упражнява правото на отказ, както и последиците от неупражняване на правото на отказ)
2. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Законът, на който кредиторът се позовава, за да установи взаимоотношения с Вас преди сключване на договора за кредит.	
3. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Клауза относно приложимото право към договора за кредит и/или относно компетентния съд при възникване на спор	(Съответната клауза да се въведе тук)

в) по отношение на извънсъдебни способи за обезщетяване на потребителя:

Наличие на извънсъдебни способи за извънсъдебно решаване на спорове и за търсене на обезщетение	Съществуват ли извънсъдебни способи за предявяване на рекламации и за търсене на обезщетение от страна на потребителя, страна по договора за кредит от разстояние, както и начина за достъп на потребителите до тях

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПРИЛОЖЕНИЕ № 3:

1. Навсякъде, където е отбелязан символът *, попълването на съответната информация не е задължително за кредитора.

2. Навсякъде, където е отбелязано "Когато е приложимо за съответния вид кредит", кредиторът следва да попълни съответния ред в случаите, когато информацията се отнася до договора за овърдрафт, или да отстрани съответната информация или съответния ред и да добави изрично следния текст: “неприложимо за този вид кредит”, когато информацията не се отнася до разглеждания вид кредит.

3. Означенията, посочени в пространството между скобите, се отнасят за информацията, която следва да се попълни от кредитора.

4. В част I, т. 1 кредиторът следва да посочи своето име или наименование и правноорганизационна форма, както и ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ.

5. В част I, т. 2 кредиторът следва да посочи своето седалище и адрес на управление.

6. В част I, т. 7 кредитният посредник следва да посочи своето име или наименование и правноорганизационна форма, както и ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ.

7. В част I, т. 8 кредиторът следва да посочи седалището и адреса на управление на кредитния посредник.

8. В част III, т. 1 кредиторът следва да посочи лихвения процент по кредита - фиксиран или променлив (изразен с индекс или референтен лихвен процент, приложим спрямо първоначалния лихвен процент).

9. В част III, т. 2 кредиторът следва да посочи ГПР, както и представителен пример, като се вземат предвид всички допускания, използвани при изчисляване на ГПР. Когато съответният вид кредит се предоставя с различни лихвени проценти или разходи, кредиторът посочва, че те могат да доведат до изчисляване на по-висок ГПР.

10. В част III, т. 3 кредиторът следва да посочи всички разходи, приложими от момента на сключване на договора за овърдрафт.

11. В част III, т. 4 кредиторът следва да посочи лихвения процент при просрочени плащания, начините за неговото

образуване и всички други разходи, които се дължат за просрочени плащания за този вид кредит.

12. В част IV, т. 1 кредиторът следва да посочи условията и процедурата за прекратяване на договора за овърдрафт.

13. В част IV, т. 3 кредиторът следва да посочи периода, за който е валидна предоставената преддоговорна информация.

14. В част V, буква „а", т. 1 кредиторът следва да посочи името или наименованието на своя представител, установен в страната, в която живее потребителят.

15. В част V, буква „а", т. 2 кредиторът следва да посочи седалището и адреса на управление на своя представител.

16. В част V, буква „а", т. 7 кредиторът следва да посочи търговския регистър, в който е вписан, заедно с ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ. Когато кредиторът е от друга държава, се посочва регистърът, в който е вписан, заедно с регистрационния му номер или еквивалентно средство за идентификация в този регистър.

17. В част V, буква „б", т. 1 кредиторът следва да посочи, че потребителят има право на отказ от договора за кредит в срок 14 календарни дни, както и да предостави указания за упражняване правото на отказ, които да посочват срока за упражняване на това право, адреса, на който следва да се изпрати уведомлението, с което се упражнява правото на отказ, и последиците от неупражняването на това право.

18. В част V, буква „б", т. 3 кредиторът следва да посочи съответната клауза от договора.

19. В част V, буква „в", т. 1 кредиторът следва да посочи дали съществуват извънсъдебни способи за подаване на жалби и за търсене на обезщетение от страна на потребителя, страна по договора за кредит от разстояние, както и начина за достъп до тях.

За кредитора:

Подпис и печат:

Длъжност:

Дата:

Приложение № 4
към чл. 5, ал. 3

Преддоговорна информация при договори за кредит по чл. 4, т. 2 и 3

Кредиторът и/или кредитният посредник е длъжен да предостави на потребителя следната преддоговорна информация:

1. Наименование на кредитора/кредитния посредник;

2. Адрес;

3. Телефонен номер;

4. Факс;

5. Вид на кредита;

6. Общ размер на кредита (главница);

7. Срок на договора за кредит;

8. Указание за размера, броя, периодичността и датите на погасителните вноски;

9. Обща сума, дължима по кредита (общ размер на кредита (главница) заедно с лихвите и разходите, които могат да възникнат във връзка с кредита);

10. Изисквани обезпечения;

11. Лихвен процент по кредита;

12. Годишен процент на разходите по кредита (ГПР);

13. Разходи, дължими при просрочени плащания;

14. Разходи, дължими при предсрочно погасяване на кредита;

15. Други свързани с договора разходи;

16. Допълнителни задължения, които възникват във връзка с договора за кредит, когато са предвидени такива (задължително сключване на договор за застраховка или на друг договор за допълнителна услуга, задължение за откриване на сметка по кредита);

17. Срок, за който кредиторът е обвързан от посочената по-горе информация.

МОТИВИ

към проекта на Закон за потребителския кредит

Проектът на Закон за потребителския кредит цели да въведе в българското законодателство изискванията на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Света (ОВ, L 133 от 22 май 2008 г.).

Директивата възприема принципа на максимална хармонизация, съгласно който държавите членки не следва да запазват или въвеждат в националното си законодателство разпоредби, различни от предвидените в директивата.

На второ място, необходимостта от нова правна рамка за предоставянето на потребителски кредити се обуславя от нарастването на броя и разнообразието на предлаганите кредитни продукти, включително предоставянето на финансови услуги при използване на съвременни средства за комуникация. Повишаването на активността на банките при отпускане на кредити налага усъвършенстване на правната регламентация при предоставянето на потребителски кредити. Въвеждането на допълнителни правила по отношение на преддоговорната и договорната информация, рекламата, правото на потребителя за предсрочно погасяване на кредита и правото на отказ от сключен договор ще допринесе за насърчаване както на отговорно кредитиране от страна на кредиторите, така и на отговорно вземане на потребителски кредит от страна на потребителите и ще има ефекта на превантивен механизъм срещу свръхзадлъжняване.

Целта на законопроекта е да осигури защита на потребителите при предоставяне на потребителски кредити, включително чрез създаване на еднакви условия за получаване на кредит от всички потребители. Дефинира се понятието за договор за потребителски кредит и се определят страните му – потребител и кредитор. Потребител е всяко физическо лице, което при сключване на договор за потребителски кредит действа извън рамките на своята професионална или търговска дейност. Кредитор е всяко физическо или юридическо лице, което предоставя или обещава да предостави потребителски кредит в рамките на своята професионална или търговска дейност.

Проектът на Закон за потребителския кредит ще се прилага за всички форми на потребителския кредит с изключение на тези, които са изрично изключени от обхвата му, а именно договори за:

● кредит с общ размер, по-малък от 400 лв. или по-голям от 147 000 лв.;

● кредит или договори за посредничество за предоставяне на кредит, които са обезпечени с ипотека или друго обезпечение върху недвижим имот;

● кредит и/или договори за посредничество за предоставяне на кредит с цел придобиване или запазване правото на собственост върху земя или друг недвижим имот, включително сграда, която е построена или предстои да бъде построена;

● наем или лизинг, при които не се предвижда задължение за закупуване на стоката - предмет на договора, нито в договора, нито в друго споразумение между страните;

● кредит, по които не се начисляват лихва или други разходи за потребителя;

● кредит със срок за погасяване на задължението до три месеца и при които се дължат незначителни разходи;

● кредит, предоставяни от работодателя на работници и служители, по които не се начислява лихва, или при годишен процент на разходите, по-нисък от този, преобладаващ на пазара, и които не се предлагат на потребителите на общо основание;

● кредит, сключени с инвестиционен посредник или с кредитна институция с цел да се позволи на инвеститор да осъществи сделка с един или повече финансови инструменти, когато инвестиционният посредник или кредитната институция, предоставящи кредит, участват в такава сделка;

● кредит, които са постигнати в резултат на уреждане на спор в съда или в резултат на спогодба, постигната пред друг орган, установен със закон;

● кредит, които се отнасят до разсрочено плащане на съществуващ дълг, за което потребителят не дължи разходи;

● кредит, при сключването на които потребителят се задължава да предостави като обезпечение вещ за съхранение при кредитора и при които отговорността на потребителя е строго ограничена до предоставената вещ;

● кредит, предоставени на ограничен кръг лица по силата на законови разпоредби в обществена полза, които са с лихва, по-ниска от преобладаващата на пазара, които са без лихва или при други условия, които са по-благоприятни за потребителя от тези, прилагани на пазара, и с лихва, която е по-ниска от тази, прилагана на пазара;

● кредит, предоставяни от взаимоспомагателни каси и кооперации на техните членове без лихва или при лихва, по-ниска от преобладаващата на пазара;

● кредит под формата на овърдрафт с едномесечен срок за погасяване на задължението;

● кредит под формата на овърдрафт, когато кредитът трябва да се погаси при поискване или в срок до три месеца;

● откриване на сметка по кредита, при кои то съществува възможност на потребителя да се предостави право на превишение на наличността или на договорения размер на овърдрафт.

Размерът на горната граница на потребителския кредит е 147 000 лв. вместо досегашните 40 000 лв. Разпоредбите на закона ще се прилагат и в случаите, когато между потребителя и кредитора са сключени няколко договора за кредит, чийто общ размер надвишава максималния, или чието сключване е с цел или в резултат на заобикаляне на закона.

В съответствие с изискванията на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за първи път се въвежда стандартизиран единен формуляр за преддоговорна информация – „Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителския кредит". Всички кредитори трябва да предоставят този формуляр на потребителите преди сключване на договор за кредит. По този начин потребителите ще могат да сравняват по-лесно предлаганите им от кредиторите условия. Кредиторите се задължават при определени условия да предоставят заедно с преддоговорната информация и екземпляр от проекта на договор за потребителски кредит.

Със законопроекта се разширяват задължителните реквизити на договора за потребителски кредит и той следва да съдържа следните основни елементи:

● вида на предоставения кредит;

● срока на договора за кредит;

● общия размер на кредита и условията за усвояването му;

● стоката или услугата и нейната цена в брой, когато кредитът е под формата на разсрочено плащане за стока или услуга, или при свързани договори за кредит;

● лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекса или референтния лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент;

● годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит;

● условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти, за целите на погасяването;

● информация за правото на потребителя при погасяване на главницата по срочен договор за кредит да получи при поискване и безвъзмездно във всеки един момент от изпълнението на договора извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания;

● извлечение, показващо периодите и условията за плащане на свързаните повтарящи се или еднократни разходи и лихвата, когато те трябва да се заплатят без погасяване на главницата;

● всички разходи за откриване и обслужване на една или повече банкови сметки, предназначени за обслужване (усвояване и погасяване) на кредита;

● лихвения процент, който се прилага при просрочени плащания, изчислен към момента на сключване на договора за кредит, начините за неговото променяне, както и стойността на всички разходи, които се дължат при неизпълнение на договора;

● предупреждение за последиците за потребителя при просрочие на вноските;

● обезпечения, които потребителят е длъжен да предостави, ако има такива;

● наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора и срока, в който това право може да бъде упражнено;

● правото на предсрочно погасяване на кредита, реда за неговото осъществяване и, когато е необходимо, информация за правото на кредитора на обезщетение, както и начина за неговото изчисляване;

● реда за прекратяване на договора за кредит;

● наличието на извънсъдебни способи за решаването на спорове.

Проектът на закон има за цел по-нататъшно стандартизиране на договорите за потребителски кредит и по-голяма яснота за правата и задълженията на потребителите, което ще допринесе за вземане на по-обосновани и информирани решения от тяхна страна.

Разпоредбите на законопроекта предвиждат задължение за кредитора да оценява кредитоспособността на потребителя. За целта кредиторът ще трябва да извършва справка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвана в Република България за оценка на кредитоспособността на потребителите.

В съответствие с Директива 2008/48/ЕО се въвеждат подробни изисквания по отношение на рекламата за потребителски кредит. Уредени са задължителните реквизити, които всяка реклама за потребителски кредит трябва да съдържа, когато се посочва лихвен процент или друго число, свързано

с разходите по кредита, а именно: общият размер на кредита, дължим от потребителя; годишният процент на разходите; лихвеният процент - дали е фиксиран или променлив; срокът на рекламирания кредит; общата сума, дължима от потребителя, и размерът на вноските, а когато кредитът се отпуска под формата на разсрочено плащане за конкретна стока или услуга, се посочва и тяхната цена, както и размерът на евентуалното авансово плащане.

Въвежда се задължение всяка писмена реклама независимо от използваното средство за реклама задължително да представя всички елементи с еднакъв размер на шрифта и те да се открояват в еднаква степен.

Законопроектът за първи път въвежда правото на отказ на потребителя от сключения договор за потребителски кредит. В рамките на 14 календарни дни потребителят има право, без да дължи обезщетение или неустойка и без да посочва причина, да се откаже от сключения договор за кредит. Потребителят връща на кредитора главницата и заплаща лихвата, начислена за периода от датата на усвояване на кредита до датата на връщане на главницата, без неоправдано забавяне и не по-късно от 30 календарни дни считано от изпращането до кредитора на уведомлението за упражняване правото на отказ. Счита се, че правото на отказ предоставя по-голяма възможност на потребителя да обмисли решението си за вземане на потребителски кредит и защитава в по-висока степен неговите интереси.

Разпоредбите на законопроекта предоставят право на потребителя по всяко време да погаси изцяло или частично своите задължения по договора за кредит и кредиторът не може да откаже изпълнението на предсрочното погасяване. Кредиторът няма право на обезщетение при предсрочно погасяване в случаите, когато:

● предсрочното погасяване се извършва в период, през който лихвеният процент по договора за кредит не е фиксиран;

● плащането е по застрахователен договор, чиято цел е била да гарантира връщането на кредита;

● договорите са за кредит под формата на овърдрафт.

В останалите случаи кредиторът има право на справедливо обезщетение за евентуалните разходи, пряко свързани с предсрочното погасяване на кредита, когато то се извършва в период, в който лихвеният процент е фиксиран.

Разпоредбите на законопроекта предвиждат възможност за начисляване на обезщетение от страна на кредитора, определено, както следва:

● обезщетението не може да бъде по-голямо от 1 на сто от предсрочно погасената сума по кредита, когато оставащият период на договора за кредит е по-голям от 1 година;

● обезщетението на кредитора не може да бъде по-голямо от 0,5 на сто от сумата на предсрочно погасения кредит, когато оставащият период на договора за кредит е по-малък от 1 година.

Въвежда се задължение за кредитора да уведомява незабавно потребителя за всяка промяна в годишния лихвен процент преди влизане в сила на промяната. Въпреки че значителна част от институциите, предоставящи потребителски кредити, се придържат към тази практика, разпоредбите на закона ще въведат равни изисквания към всички кредитори.

Разпоредбите на закона, свързани с предоставянето на преддоговорна информация, с оценката на кредитоспособността на потребителя и по отношение на рекламата, ще се прилагат и за ипотечните кредити. По този начин се въвеждат минимални изисквания, близки до тези в преобладаващата част на държавите членки от ЕС в областта на ипотечния кредит. Преодолява се съществуващата очевидна несиметричност по отношение на защитата на потребителите при предоставянето на потребителски и ипотечни кредити.

Законопроектът предвижда задължение за лицата, предоставящи потребителски кредити, в рамките на вътрешните си правила да предвидят процедури за подаване на възражения, за решаване на спорове и за определяне на обезщетения във връзка с предоставяне на потребителски кредити. По този начин ще бъдат насърчени двете страни да решат споровете си чрез взаимни отстъпки, без въвличането на трета страна и отнасяне на спора пред съд. Когато кредиторът не се произнесе в предвидения в закона срок, както и когато решението не удовлетворява потребителя, той може да упражни правата си по договора за кредит по административен и по съдебен ред и чрез извънсъдебни способи за решаване на потребителски спорове. За такъв извънсъдебен орган са определени помирителните комисии, създадени по реда на чл. 182 – 184 от Закона за защита на потребителите.

Прилагането на законопроекта за потребителския кредит не изисква създаването на нова институционална структура. Контролът по изпълнението на законопроекта ще се осъществява от министъра на икономиката, енергетиката и туризма чрез Комисията за защита на потребителите.

В заключение, следва да се отбележи, че приемането на проекта на Закон за потребителския кредит ще способства за ограничаване на измамите и злоупотребите на потребителите и ще се създаде механизъм за защита на потребителите на потребителски кредит, отговарящ на европейските изисквания и осигуряващ високо ниво на защита на икономическите интереси на потребителите.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)